

de
Straf van Veger

PETER MABELUS

recensie-exemplaar

de
Straf van Veger

PETER MABELUS

Eerste druk 2023
Copyright © Peter Mabelus

Omslag vormgeving ProBeeld
Omslag foto Peter Mabelus

Binnenwerk vormgeving Ambilicious Studio
Redactie Inanna van den Berg | Ambilicious

Copyright © 2023 Ambilicious, Breda

ISBN 978-94-93275-69-0 | NUR 301
www.ambilicious.nl

Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd en/of openbaar gemaakt
worden door middel van druk, fotokopie, microfilm, of op welke wijze dan ook,
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

de Straf van Veger

*Voor mijn dochter Livia,
één van de weinige vrouwen,
die mijn vrijheid heeft vergroot*

'Woman, I can hardly express
My mixed emotions at my thoughtlessness
After all, I'm forever in your debt
And woman, I will try to express
My inner feeling and thankfulness
For showing me the meaning of success'

*Eerste couplet van 'Woman', John Lennon
Copyright © 1980 by Lenono Music*

'Il faut prendre les femmes pour ce qu'elles ne sont pas
et les laisser pour ce qu'elles sont.'

*Serge Gainsbourg in 'Pensées, provocos et autres volutes',
p.130, Le Cherche Midi, Paris, 2006*

Vertaling:

*'We moeten vrouwen nemen voor wat ze niet zijn
en ze achterlaten voor wat ze zijn.'*

'Heaven and hell are just one breath away.'

Tekst op een schilderij van Andy Warhol, 1986

WERELDBEROEMD IN BULGARIJE

In de jaren negentig was ik wereldberoemd in Bulgarije, als schrijver en als wielrenner. Tijdens het afronden van mijn studie Russisch aan de Universiteit van Amsterdam, aan het begin van de jaren negentig van de vorige eeuw, werd ik in Amsterdam verliefd op een prachtige studente kunstgeschiedenis uit Bulgarije. Zij wil hier niet met naam en toenaam genoemd worden, omdat ze inmiddels een hoge functie in de Bulgaarse regering bekleedt.

We werden smoorverliefd op elkaar en besloten samen een nieuw leven op te bouwen in Sofia, de hoofdstad van Bulgarije. Mijn vriendin werd conservator in het grootse en meest prestigieuze museum van Sofia, het Nationaal Historisch Museum, 'Национален исторически музей' in het Bulgaars. Ik besloot mij bezig te gaan houden met mijn uit de hand gelopen hobby: schrijven.

Elke ochtend stonden mijn vriendin en ik om zes uur op. Na ons gezamenlijke ontbijt vertrok mijn vriendin naar het Nationaal Historisch Museum en toog ik aan het schrijven. Als ik na een paar uurtjes geen zin of inspiratie had, sprong ik op mijn racefiets om lange tochten te maken door de heuvelachtige omgeving van Sofia. Al snel werd ik tijdens mijn fietstochten opgemerkt door de ploegleider van een professionele Bulgaarse wielersportploeg. Tegen een riant salaris werd ik achtereenvolgens gepromoveerd van waterdrager tot eerste luitenant en tenslotte tot kopman van het team dat jaarlijks de winnaar van De Ronde van Bulgarije leverde. Ik werd een nationale bekendheid in Bulgarije en dit feit opende vanzelfsprekend diverse deuren voor mij.

Vlak voor Kerstmis 1997 werd ik benaderd door de legendarische, flamboyante, Bulgaarse uitgever Pjotr Beredin, de baas van de prestigieuze uitgeverij Bagri Publishing House,

die in het oude centrum van de hoofdstad Sofia gevestigd was. Hem was ter ore gekomen dat ik niet onverdienstelijk kon schrijven. Had ik geen manuscript liggen dat zo ongeveer af was? Zou het geen idee zijn om dit manuscript in het Bulgaars te laten vertalen en op de Bulgaarse markt te brengen? Mijn naamsbekendheid als sympathieke wielrenner was inmiddels zo groot dat literair succes volgens Pjotr Beredin verzekerd zou zijn.

Ik legde juist de laatste hand aan mijn eerste roman 'De Straf van Veger', een boek dat ik meer als een grap dan als een serieus bedoeld literair werk beschouwde. Na voltooiing van het manuscript stuurde ik het resultaat naar Pjotr Beredin. Hij liet het manuscript door een team van vier zeer getalenteerde jonge vertaalsters binnen een paar dagen in het Bulgaars vertalen. Hij was na lezing zeer enthousiast en slaagde erin om het boek al op 24 januari 1998 te publiceren. Hij noemde het boek 'een meesterwerk van internationale allure dat zonder twijfel alle Bulgaarse verkooprecords zal gaan verbreken'. Zelf was ik voorzichtig: ik vond het vooral een eer om een boek van mijn hand in de boekwinkel te hebben liggen, ook al was het op dat moment 'slechts' een Bulgaarse boekwinkel.

Mijn vriendin las de Bulgaarse vertaling van 'De Straf van Veger'. Zij distantieerde zich van het boek, omdat het haars inziens 'te misogyn van karakter was'. Haar afkeuring van mijn literaire debuut zou het begin zijn van het tragische en snelle einde van onze relatie. Een relatie die ik tot dan toe als ronduit sprookjesachtig had beschouwd.

Mijn debuutroman 'Наказанието на Вегер' (Bulgaars voor 'De Straf van Veger') werd een enorm verkoopsucces. Ik werd uitgenodigd in tal van talkshows en de lezingen die ik door het land hield om mijn boek te promoten werden druk bezocht.

In de Bulgaarse pers werd gesproken van 'Mabelusmania',

omdat net als destijds bij The Beatles hysterische fans van mijn boek en persoon tijdens de lezingen het podium bestormden, lokken van mijn haar afknippen en hun weg vonden naar het bed van mijn altijd luxe hotelkamer.

In totaal zijn er in de vijftwintig jaar die verstreken zijn sinds het verschijnen van mijn Bulgaarse debuut in 1998 ruim een miljoen exemplaren van het boek gedrukt. In een land met zeven miljoen inwoners betekent dit dat één op de zeven Bulgaren in het bezit is van 'De Straf van Veger', oftewel veertien procent van de totale Bulgaarse bevolking, zuigelingen en dementen meegerekend. Een percentage waar geen enkele Nederlandse schrijver in Nederland, laat staan daarbuiten, aan kan tippen.

Vergeleken met de verkoopcijfers van mijn eersteling in Bulgarije kan zelfs een boek als 'Komt een vrouw bij de dokter' van Kluun, met een oplage van 1,3 miljoen verkochte exemplaren in Nederland, een land met ruim zeventien miljoen inwoners, als een matig verkoopsucces gekwalificeerd worden.

Na het grote succes van mijn in Nederland verschenen boeken, de literaire thriller 'Kathmandu Hipsters' (2018), de verhalenbundel 'Hoe ik liefde vergat te geven' (2019), de schelmenroman 'John West en de gestolen Picasso' (2021) en de fictieve reportagebundel 'Van Kluun tot Clinton' (2022), heeft mijn uitgever, die haar kassa graag luid laat rinkelen, het idee opgevat om dit jaar, ter gelegenheid van het 25-jarig jubileum van de verschijning van mijn debuutroman in Bulgarije het boek eindelijk in het Nederlands uit te geven.

Nu ik al enkele jaren van de publicatie van mijn boeken kan leven spreek ik de hoop uit dat de Nederlandse vertaling van 'Наказанието на Береп', 'De Straf van Veger' ook in Nederland en wellicht daarbuiten een succes wordt.

Dat daarbij de Bulgaarse toestanden die mij en het boek in

Bulgarije hebben vergezeld niet geëvenaard zullen worden,
lijkt me evident en wenselijk.

PROLOOG

In de zomer van 1953 werd er in Rome, je weet wel, de o zo sfeervolle hoofdstad van Italië en de Rooms-katholieke Kerk, waar je voor vierduizend lires per stuk een hartstikke mooie ansichtkaart van de Poolse paus kunt kopen, van een illegale Ghanees, en, als je niet heel goed uitkijkt, gratis je portemonnee wordt gerold door iemand die je niet ziet, achter streng bewaakte hermetisch gesloten deuren, de zeer bijzondere Geheime Verboden Sprookjes Conferentie van 1953 gehouden.

Ze noemden deze conferentie zo omdat die over geheime verboden sprookjes ging en in 1953 gehouden werd. Maar dat had je zeker al begrepen? De Geheime Verboden Sprookjes Conferentie van 1953 was ook zeer bijzonder omdat er nog nooit eerder een Geheime Verboden Sprookjes Conferentie gehouden was.

Nu kan het zijn dat er al eens eerder in de geschiedenis zo'n Geheime Verboden Sprookjes Conferentie gehouden is, maar dat die zo goed geheimgehouden is dat niemand daar later nog weet van had.

Van sommige dingen kun je nu eenmaal geen weet hebben en volgens mij is dit laatste ook zoiets, als ik me niet vergis, iets waar je geen weet van kunt hebben, omdat bijvoorbeeld niemand er iets van af weet. Dus hoe kun jij het dan weten?

De op de zeer bijzondere Geheime Verboden Sprookjes Conferentie verzamelde zeergeleerde deelnemers uit allerlei landen van over de hele wereld besloten unaniem dat het sprookje dat ik je zo ga vertellen, het sprookje dat 'De Straf van Veger' heet, door niemand ooit nog aan iemand verteld mocht worden. Ook mocht het sprookje nooit meer gelezen worden door iemand. Door niemand. Dus eigenlijk ook niet door jou.

Het sprookje was één keer in druk verschenen, in 1904, in Duitsland, maar daarover vertel ik je later meer. Het sprookje werd voor altijd in de ban gedaan, omdat het kinderen, maar zeker ook sommige volwassenen, volgens de zeer geleerde aanwezigen uit allerlei landen van de zeer bijzondere Geheime Verboden Sprookjes Conferentie van 1953, hoogstwaarschijnlijk op het doodlopende spoor van de zelfbevelekking via de ontucht tot de ondergang zou brengen. Ja, tot zelfvernietiging en zelfmoord zou kunnen drijven. En wie wenst iemand zoiets toe? Laat staan een kind! Laat staan je eigen kind!

Wie de schrijver of bedenker van het sprookje 'De Straf van Veger' is, blijft in de troebele nevelen van onze zo woelige geschiedenis gehuld. Dat het een rare kwibus, in het bezit van een bedenkelijke dosis humor, een uitzonderlijke, tedere gevoeligheid en een verdacht groot gevoel voor fantasie geweest moet zijn staat niet ter discussie. Daarom weten we ook niet wanneer of waar het sprookje precies verzonnen is. Ik zeg met nadruk verzónnen, want dat het sprookje dat ik je zo ga vertellen op waargebeurde feiten gebaseerd is waagt eenieder die het gehoord heeft en over een gezond stel hersens en een gezonde moraal beschikt ten sterkste te betwijfelen.

Sprookjesdeskundigen van diverse verscheidene vooraanstaande universiteiten uit allerlei landen van over de hele wereld zijn het erover eens dat het sprookje waarschijnlijk ergens vroeg in de loop van de negentiende eeuw ergens in de heuvelachtige wouden van Midden-Europa zijn oorsprong gekend moet hebben. Dus ergens tussen de Pyreneeën en de Karpaten in zeg maar.

Ook toen al woonden er in de donkere wouden van Midden-Europa allerlei kleine volkjes die elkaar het licht in de ogen nauwelijks gunden. Als er in een bepaald gebied een cultuur heerst waarin de vaders van de kinderen uit het ene dorp, om

wat voor reden dan ook, heel erg boos zijn op de vaders van de kinderen uit een ander dorp, waar de mensen net iets anders praten en er net iets anders uitzien, en dan, om die andere vaders te pesten, voor straf de dochters uit de huisjes van die vaders sleuren om daarna het broekje van de dochters naar beneden te trekken en vervolgens met die meisjes allerlei vieze dingen te doen, dingen, waar die kinderen op dat moment helemaal geen zin in hebben, nog veel te jong voor zijn, dan heeft dat vanzelfsprekend een weerslag op de jongens uit dat dorp, van wie de vaders, om wat voor reden dan ook, heel erg boos zijn op de vaders van de kinderen uit het andere dorp, waar de mensen net iets anders praten en er net iets anders uitzien, en dan, om die andere vaders te pesten, voor straf de dochters uit de huisjes van die vaders sleuren om daarna het broekje van de dochters naar beneden te trekken en vervolgens met die meisjes allerlei vieze dingen te doen, dingen, waar die kinderen op dat moment helemaal geen zin in hebben, nog veel te jong voor zijn. Zonen willen hun vaders nadoen.

Het wordt ingewikkelder als op een fijne lentedag, uit wraak en frustratie, de nu wel heel erg boze vaders uit dat allereerste dorp de dochters en zusjes en nichtjes van een derde dorp uit hun huisjes sleuren en het broekje van de bips trekken en zo verder. Als kind weet je dan toch niet beter dat een brute benadering van het mooiste dat er tussen twee mensen kan bestaan, de lichamelijke liefde als bekroning van de geestelijke liefde, de enige weg is? Die kinderen weten niet hoe het is om op te groeien in een fatsoenlijk land als het onze, waar alleen maar keurig nette mensen wonen en ontucht slechts in de krant voorkomt.